

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatele **D. Y.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 6. 2004, č. j. 60 Az 27/2004 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 6. 2004, č. j. 60 Az 27/2004 - 35, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 2. 2. 2004, č. j. OAM-66/LE-B01-B02-2004, jímž nebyl stěžovateli udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zák. č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že správní rozhodnutí přezkoumal ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů. Stěžovatel v žalobě žádal pouze o přezkoumání výroku o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu s ohledem na neexistenci důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu a na mimořádně tíživou životní situaci a její bezvýchodnost. Krajský soud shledal, že ministerstvo nepřekročilo meze správního uvážení, pokud došlo k tomu, že nedostatek finančních prostředků na zaplacení dluhu stěžovatelem nezakládá důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu z humanitárních důvodů a výsledek přezkoumání, byť velmi stručně, vyjádřilo i v odůvodnění svého rozhodnutí.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. stěžovatel odmítl závěry krajského soudu, pokud jde o neudělení humanitárního azylu. Krajský soud podle stěžovatele pouze konstatoval závěry, k nimž dospělo ministerstvo a řádně neodůvodnil, proč skutečnosti tvrzené stěžovatelem v žádosti o udělení azylu nejsou důvody zvláštního zřetele hodné a nemohou být považovány za humanitární. To je zvláště významné za situace, kdy je nutné zvážit, co by čekalo stěžovatele po návratu do vlasti, který nemá kam a ke komu se vrátit a navíc mu hrozí trestní stíhání v souvislosti s tím, že není v jeho silách vrátit bance dluh. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu blíže nevymezuje, co jsou humanitární důvody, výklad tohoto pojmu závisí na uvážení správního orgánu. Toto uvážení nemůže být ani příliš široké, ale ani příliš zužující. V této konkrétní věci bylo proto nutné uvážit, zda nemohou existovat situace, kdy za určitých okolností mohou být i ekonomické důvody podřazeny pod ustanovení § 14 zákona o azylu jako důvody humanitární. Krajský soud se také nezabýval ani tím, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona a zda je ministerstvo nevyložilo příliš úzce. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že jak správní rozhodnutí o neudělení azylu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu se zákonem. Odkázalo na tato rozhodnutí a obsah správního spisu. Ekonomické problémy stěžovatele v zemi původu, ani jeho snaha o legalizaci pobytu na území České republiky nepochybně nejsou důvody zvláštního zřetele hodnými ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Ministerstvo proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti i návrhu na přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil, přičemž neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítal nezákonnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky tímto soudem v předcházejícím řízení, neshledal Nejvyšší správní soud tuto námitku důvodnou a plně se ztotožňuje se závěry krajského soudu. Stěžovatel v žalobě uvedl, že si je vědom toho, že důvody, pro něž požádal o azyl, neodpovídají zcela přesně podmínkám stanoveným pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu a proto pouze žádal krajský soud o posouzení možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, a to s ohledem na jeho tíživou životní situaci. Ani z obsahu žaloby tedy nejsou zřejmé konkrétní důvody, pro které by bylo lze uvažovat o udělení humanitárního azylu, a tyto důvody neuvedl stěžovatel ani později v průběhu soudního řízení.

Jak vyplývá ze správního spisu ministerstvo zkoumalo, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a svoji úvahu vyjádřilo v odůvodnění svého rozhodnutí. Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby správní orgán měl možnost udělit azyl i v situacích, kdy není naplněn žádný z taxativně uvedených důvodů v § 12 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neudělit. Správní orgán tak může podle § 14 zákona o azylu rozhodnout za použití správního uvážení o udělení azylu z humanitárních důvodů nejen v případech, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými

či přírodními faktory), ale i v případech, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Na udělení azylu z humanitárních důvodů není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Jelikož ministerstvo řádně zjistilo a posoudilo jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi a nedovodilo z toho důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuvedl. Otázka špatné ekonomické pozice a situace stěžovatele v zemi původu, která byla tvrzena jako jediný důvod pro udělení humanitárního azylu, nevzbuzuje pochybnost o tom, že správní uvážení spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a že premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. V žádném případě tedy nelze hovořit o voluntaristickém přístupu ministerstva.

Z důvodů výše uvedených nemohou obstát námitky stěžovatele vytýkající krajskému soudu, že pouze konstatoval závěry, k nimž dospělo ministerstvo, že řádně neodůvodnil, proč skutečnosti tvrzené stěžovatelem v žádosti o udělení azylu nejsou důvody zvláštního zřetele hodné a nemohou být považovány za humanitární a že se krajský soud nezabýval tím, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona a zda je ministerstvo nevyložilo příliš úzce.

V této souvislosti lze také odkázat na usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, podle něhož na udělení azylu z humanitárního důvodu ve smyslu § 14 zákona o azylu není právní nárok a správní uvážení co do posouzení případu hodného zvláštního zřetele se pro svou povahu z přezkumné činnosti Ústavního soudu, jakož i v projednávané věci rozhodujícího obecného soudu, zjevně vymyká.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl a ministerstvu, které ve věci mělo úspěch, žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. května 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu